

Tur til Holland med NEIS

Igen i år inviterede NEIS på en gratis studietur - et tilbud, man umuligt kan sige nej til.

Vi var tre deltagere fra min skole, og vi brugte det meste af tirsdag på at køre til Utrecht, som ligger omkring 50 km. fra Amsterdam. Da vi nåede frem først på aftenen, tjekkede vi ind på hotellet, hvorefter det var tid til middag med de øvrige rejsedeltagere. Det var en blandet gruppe af bl.a. lærere, pædagoger og UU-vejledere, og i løbet af aftenen var der rig lejlighed til at netværke med de øvrige deltagere. Det er altid spændende at høre, hvordan andre griber arbejdet med innovation og entreprenørskab an, og på denne tur var der gode muligheder for gensidig inspiration.

Tidlig opdeling af elever

Onsdag startede det egentlig program med et besøg af Martine van Schaik fra Ja-Ye the Netherlands, som er det hollandske svar på Young Enterprise. Martine brugte formiddagen på at forklare os, hvordan det hollandske skolesystem er opbygget - meget forskelligt fra det danske. Indtil eleverne er omkring 12 år, går de alle i samme skole (primary school), men derefter opdeles man efter niveau i tre forskellige former for obligatorisk secondary education. Forud for opdelingen er en to-dages teoretisk test, men også lærerens vurdering af eleven er væsentlig for det videre skolevalg. Ca. 60 % af eleverne fortsætter på VMBO. Det er typisk de elever, som ønsker en praktisk uddannelse som fx kok, tømrer, frisør osv. VMBO forbereder altså eleverne på en erhvervuddannelse, og man vælger sig ind på forskellige linier. Det er typisk på VMBO-skolerne, at Ja-Ye har deres entreprenørskabsprogrammer.

Omkring 20 % af eleverne fortsætter på HAVO, som er for de elever, som ikke er praktisk anlagt, men umiddelbart heller ikke dygtige nok til at fortsætte på VWO, som forbereder eleverne til en universitetsuddannelse.

Selv om Martine forklarede, at de i Holland ikke omtaler de forskellige skolemuligheder som "lavt og højt niveau" på negativ vis, synes vi danskere alligevel, at det er meget tidligt, at eleverne bliver sporet ind på deres fremtidige uddannelsesvalg. Det er godt nok muligt at skifte mellem de forskellige skoleformer, men det koster ekstra år til uddannelsen. Nogle mødte efterfølgende en elev i toget, som pga. nogle omstændigheder i sit liv, måtte opgive at gå på VWO-skolen, og nu syntes hun, det var håbløst at vende tilbage til det højeste niveau, fordi hun så skulle bruge to ekstra år på sin grunduddannelse. Omvendt talte vi med en meget ambitiøs pige, som går på HAVO, altså det mellemste niveau, og ønsker at blive hjernekirurg. Hun så det ikke som noget

problem, at hun skulle bruge ekstra tid i grundskolen, og hun mente, at hvis bare hun var flittig, så skulle hun nok nå sit mål.

Der er ingen tvivl om, at det er meget imod vores måde at tænke på børnene (og intelligens) at niveaudele dem i 11-12 års alderen. Vi diskuterede, om ikke det forhindrer mange i at nå et højere uddannelsesniveau. Omvendt må vi også indrømme, at vi i Danmark kan have svært ved at udfordre de dygtigste elever - om end talentudvikling ikke længere kun er et begreb brugt i sportsverdenen. En spændende diskussion, som jeg tror, satte tanker i gang hos mange.

Innovation og entreprenørskab på hollandske skoler

Eftermiddagens program var på Hogeschool Utrecht i Amersfoort. Her var vi inviteret til Start Up Event. Her kom unge mennesker strømmende til introduktionen til dette års Company Programme, som er et af Ja-Yes tilbud til skolerne. Selve introduktionen foregik på hollandsk, men vi forstod da så meget, at der var oplæg ved en iværksætter samt sidste års konkurrencevinder. Efterfølgende foregik dagen heldigvis primært på engelsk! De forløb, som Ja-Ye tilbyder skolerne, baserer sig meget på opstart af egen virksomhed. Således hørte vi om YES, som er et 6-8 ugers forløb, hvor man skal købe et produkt, som man så videresælger samt Company Programme, hvor man udvikler et produkt til egen virksomhed. Begge programmer er udformet som en konkurrence.

Dagens indtryk af entreprenørskab på hollandske skoler blev således, at det var meget business-orienteret, hvor vi i Danmark tænker entreprenørskab mere som en metode, der gennemsyrrer alle fag eller som et dannelsesideal.

Personligt fik jeg dog en masse ideer med derfra, og min kollega og jeg fik heldigvis tid til med det samme at lave et idekatalog, som vi kan arbejde videre med hjemme på skolen.

Aftenprogrammet bød heldigvis på en god middag og diskussion af dagens begivenheder med de øvrige rejsedeltagere.

Entreprenaseum

Torsdag morgen kørte vi ud i det kønne, flade hollandske landskab med de mange kanaler for at besøge Veenlanden Collage, en kæmpe secondary school med 1400 elever. På skolen har de deres Entreprenaseum, hvor en gruppe elever kan ansøge om at deltage i et projekt, hvor de har deres egen virksomhed. Eleverne skal drive deres virksomhed ved siden af den øvrige skolegang, men de har mulighed for at få merit for nogle timer, hvis det, de beskæftiger sig med, kan leve op

til fagets målsætning. Fx var de elever, vi talte med, fritaget fra en del af engelskundervisningen, fordi de talte engelsk med os.

Her tænkes entreprenørskab i bredere forstand, og det handler ikke i så høj grad om at tjene penge og lave virksomhedsplaner, selv om det da også var en del af konceptet. Vi fik det indtryk, at det i høj grad var for at fremme nogle bestemte kompetencer, som man får ved at arbejde entreprenant, hvorimod Ja-Yes programmer mere skal motivere til at blive iværksætter.

Den pige, som vi talte mest med, var meget engageret i projektet og arbejdede med nogle tanker omkring socialt entreprenørskab. Hun var endnu ikke så langt, men hun havde i hvert fald masser af ideer - noget som helt klart vægtes højt i Danmark. Hun havde valgt at starte sin virksomhed op alene, hvilket vi fandt lidt underligt, fordi samarbejdet og den gensidige sparring for os er så vigtig en del af entreprenørskabsundervisningen. Vi forstod det dog sådan, at hele gruppen omkring deres Entreprenaseum hjælper hinanden, selv om de arbejder med forskellige projekter.

Inspiration

Turen sluttede denne gang med skolebesøget på Veenlanden College, som heldigvis bød på entreprenørskab a la den vi kender fra Danmark. Selv om vi nok må konkludere, at vi er kommet længere med at gøre innovation og entreprenørskab til en vigtig del af undervisningen i Danmark, så fik vi alligevel meget ny inspiration med hjem, som i hvert fald for mit vedkommende udmønter sig i konkrete undervisningstiltag. Derudover var det en god anledning til at sætte vores eget skolesystem lidt under lup, her hvor det for de fleste pt. er lidt usikkert, hvad fremtiden mon bringer.

Igen vil jeg opfordre til, at man deltager i en af NEIS studieture, hvis man får muligheden.

Stine Kristensen, Uhre Friskole